

KOMENTARZ ZWIĄZKU PRZEDSIĘBIORCÓW I PRACODAWCÓW WS. PRAKTYCZNYCH KOMPLIKACJI ZW. Z OGRANICZENIEM WYWOZU ŚRODKÓW DEZYNFEKUJĄCYCH

W rezultacie ogłoszenia stanu epidemii, rząd decyduje się na wprowadzanie kolejnych ograniczeń w życiu gospodarczym i społecznym. Niejednokrotnie, generują one nieprzewidziane uprzednio skutki praktyczne. Tak było choćby z nakazem zachowywania odległości 1,5 metra pomiędzy stanowiskami pracy. Przepis uchwalony w intencji zwiększenia bezpieczeństwa pracowników de facto wiązał się z zatrzymaniem pracy szeregu zakładów, w których ze względu na charakter prowadzonej działalności, zachowanie takich odstępów byłoby niemożliwe. Z zadowoleniem i uznaniem odnotowujemy, że pracodawca zreflektował się wyjątkowo szybko, umożliwiając funkcjonowanie zakładów, w których wprowadzenie tego rodzaju odstępów jest niemożliwe, pod warunkiem, że zapewnią one pracownikom środki ochrony osobistej związane ze zwalczaniem epidemii COVID-19. Ta szybka nowelizacja rozporządzenia stanowi przykład błyskawicznej, bardzo rozsądnej korekty niezbędnej z punktu widzenia utrzymania ciągłości życia gospodarczego.

Mając na uwadze powyższe doświadczenie, apelujemy o wprowadzenie analogicznie szybkiej poprawki odnoszącej się do ograniczeń wywozu środków do dezynfekcji. Zgodnie bowiem z §7 rozporządzenia Rady Ministrów z 31 marca 2020 roku w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii (wcześniej było to §5 rozporządzenia Ministra Zdrowia z 20 marca 2020 roku w sprawie ogłoszenia na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii), przedsiębiorcy zobowiązani są do zgłaszania zamiaru wywozu lub zbycia poza terytorium RP m.in. środków do dezynfekcji rąk, powierzchni i pomieszczeń. Zgłoszenia takiego należy dokonać do wojewody nie później, niż na 36 godzin przed zamiarem wywozu lub zbycia za granicę. Wojewoda może z kolei złożyć do Prezesa Rady Ministrów wnioski w sprawie zakazu wywozu lub zbycia produktów poza terytorium RP. Po złożeniu powiadomienia do wojewody, firmy nie otrzymują żadnego rodzaju informacji zwrotnej. Nawet w przypadku zakazania wywozu przez Prezesa Rady Ministrów, przedsiębiorcy nie są o tym informowani. W rezultacie, niejednokrotnie dopiero na etapie odprawy celnej okazuje się, że wywóz został zakazany. Co więcej, służby celne często oczekują potwierdzenia prawa do wywozu towarów. Taka praktyka nie znajduje podstawy prawnej, zaś firmy tego rodzaju potwierdzeń dostarczyć nie mogą, ponieważ – jak już wspomniano – przepisy nie przewidują przekazywania im potwierdzeń w jakiegokolwiek formie.

Trzeba zaznaczyć, że Polska jest bardzo istotnym eksporterem środków do dezynfekcji. Część firm jest umownie zobligowana do kierowania całej swojej produkcji do innych państw. Obowiązujące przepisy narażają te podmioty na poważne konsekwencje logistyczne i finansowe, wynikające m.in.

z konieczności zapłacenia kar umownych. Trzeba ponadto podkreślić, że w przypadku tych podmiotów ograniczenia wywozowe w obecnym kształcie nie wpłyną na zwiększenie produkcji na polski rynek, lecz osiągną przeciwny skutek. Podmioty gospodarcze dysponują bowiem ograniczoną powierzchnią magazynową, czyli ograniczonymi możliwościami składowania produktów, których nie mogą wywieźć zagranicę. Tym samym, mogą one zostać zmuszone do wstrzymania produkcji jako takiej z uwagi na brak logistycznych możliwości składowania większych zapasów.

Jednocześnie, wiele firm działających w Polsce zaopatruje podmioty zagraniczne w produkty do dezynfekcji, korzystając z dostaw produktów spoza granic Polski. Tym samym, produkty te znajdują się na terytorium naszego kraju jedynie w celu dalszego ich wywozu poza granice. Uniemożliwienie takiego wywozu powoduje uniemożliwienie prowadzenia dalszej sprzedaży. W rezultacie podmioty zagraniczne mogą wstrzymać zamówienia do polskich przedsiębiorców i zaprzestać sprowadzania towarów do Polski w celu dalszej odsprzedaży. W dłuższej perspektywie rodzi to ryzyko zmiany łańcuchów dostaw, polegającej na pominięciu w nich polskich przedsiębiorców.

Ostatecznie, problemy związane z ograniczeniem wywozu tych produktów dotyczą również tranzytu. Zatrzymywane są mianowicie środki, które przez Polskę jedynie przejeżdżają. Powoduje to kolejne, bardzo problematyczne dla przedsiębiorców, zaburzenia łańcuchów dostaw.

Uzupełniając, pragniemy podkreślić że przepisy rozporządzenia nie wskazują na żadne kryteria, na podstawie których środki do dezynfekcji mogłyby być objęte zakazem wywozu. Dodatkowo, pojawiają się wątpliwości interpretacyjne dot. samego pojęcia „środków do dezynfekcji”, co jedynie potęguje niepewność po stronie firm.

Mając na uwadze wszystkie powyższe okoliczności apelujemy o kontynuację programu szybkich korekt wdrażanych ograniczeń i zmianę przedmiotowego rozporządzenia, poprzez:

- jednoznaczne potwierdzenie, że producent oraz podmioty powiązane nie potrzebują pozwolenia na wywóz produktów wymienionych w rozporządzeniu lub zmianę przepisów w taki sposób, by przedsiębiorcy otrzymywali niezwłoczną informację zwrotną w odpowiedzi na zgłoszenie zamiaru wywozu produktu oraz w zakresie ewentualnej decyzji o wstrzymaniu wywozu;
- jednoznaczne wyłączenie spod omawianych obostrzeń tranzytu;
- doprecyzowanie kryteriów identyfikacji produktów jako środków do dezynfekcji objętych obowiązkami wynikającymi z rozporządzenia;
- określenie sposobu postępowania z zatrzymanymi środkami i wskazanie, czy (i w jakim terminie) zostaną one np. od producentów odkupione, czy też znacjonalizowane bądź odesłane do producenta.

Wobec powyższych uwag liczymy na kontynuację dobrej współpracy służącej poprawianiu jakości przedmiotowej rozporządzenia.